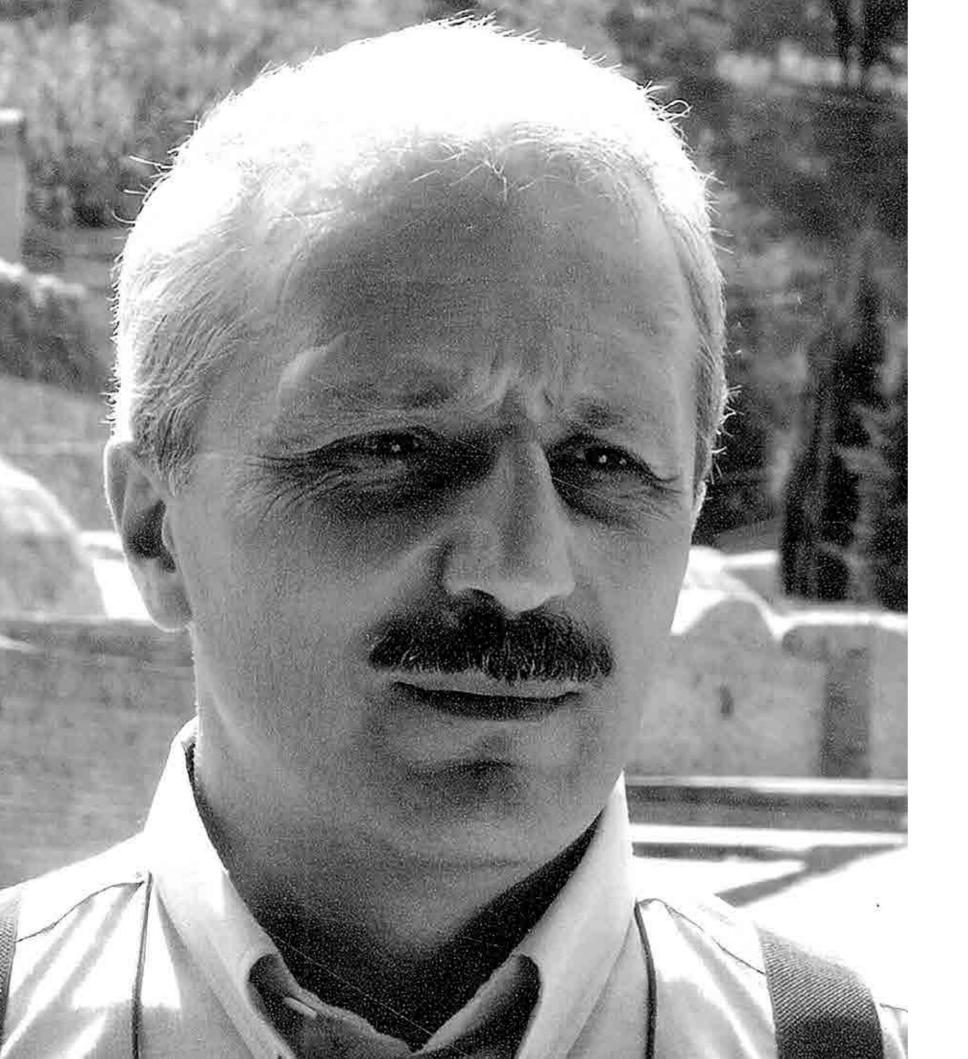

2.2-8-

მიშა იაშვილი MISHA IASHVILI

1954-2012

მე-20 საუკუნის 80-იანი წლების არტსცენაზე ჩნდება მხატვართა თაობა, რომელიც ქართულ ხელოვნებაში ფორმითა თუ შინაარსით სრულიად ახალ ეტაპს ამკვიდრებს. მივიწყებული ისტორიული თუ რელიგიური თემები, მხატვრულ ფორმათა სრულიად ახლებური ინტერპრეტაციები, ინტენსიური, ინდივიდუალური შემოქმედებითი ძიებები - ასეთია ამ პერიოდის ქართული მხატვრობის მახასიათებლები.

მიხეილ იაშვილი (1954-2012) თავისი თაობის გამორჩეულად ქარიზმატული ხელოვანია.

იგი 1979 წელს ამთავრებს სამხატვრო აკადემიას; 1981-1983 წლებში უჩა ჯაფარაძის შემოქმე-დებით სახელოსნოში ირიცხება; 1989-1999 წლებში საქართველოს მხატვართა კავშირის ერთ-ერთი ხელმძღვანელია; 90-იან წლებში - მხატვართა კლუბ *ფიროსმანის* პრეზიდენტი, 2009-2012 წლებში კი - თბილისის სამხატვრო აკადემიის მოწვეული პროფესორი.

მიხეილ (მიშა) იაშვილის ბიოგრაფია დატვირთული და მრავალფეროვანია. იგი არა მარტო პროდუქტიული შემოქმედი, არამედ საქართველოსა თუ საერთაშორისო მასშტაბით უამრავი პროექტისა
და გამოფენის ორგანიზატორია. ნამდვილ დღესასწაულებად ახსოვთ მის მიერ საქართველოს სხვადასხვა ქალაქსა და მიუვალ სოფელში, ძველი თბილისის ეზოებში დაგეგმილი თუ სპონტანურად
შემდგარი არტპროცესები. როგორც მისი მეგობრები იხსენებენ: "მიშა იყო საოცარი ენთუზიასტი,
გამორჩეულად მიზანდასახული და ქმედითი რაიმე იდეის განხორციელებისთვის და ამასთანავე გამოუსწორებელი რომანტიკოსიც..."

მრავალფეროვანია მისი მხატვრული შემოქმედებაც: ფერწერა, გრაფიკა, კოლაჟები, განსხვავებული სტილები, ექსპერიმენტები... ყველაფერი მხატვრის განუმეორებელ სამყაროს ასახავს და ყველგან უცნაურად მომნუსხავი მუხტია.

მიხეილ იაშვილმა მონაწილეობა მიიღო 160-მდე რესპუბლიკურ, საკავშირო და საერთაშორისო გამოფენაში. მისი ნამუშევრების ექსპოზიციები მოეწყო გერმანიაში, პოლონეთში, უნგრეთში, იტალიაში, იაპონიაში, შვეიცარიაში, ნორვეგიაში, მალტაზე, საფრანგეთსა და ეგვიპტეში. მათ შორის იყო 16 პერსონალური გამოფენა.

მხატვრის ნამუშევრები დაცულია აშშ-ის, იაპონიის, გერმანიის, იტალიის, ნორვეგიის, მალტის, ეგვიპტის, ესტონეთის, ლატვიის, ლიეტუვას, აზერბაიჯანის, სომხეთის, უკრაინის, იუგოსლავიის, პოლონეთის, უნგრეთის, ბულგარეთის, ისრაელის, საფრანგეთის, იტალიის, ირლანდიის, ინგლისის, ჰოლანდიის, ინდოეთის, ვიეტნამის, ჩილეს, ავსტრიის, ჩინეთის, ბელორუსიის, თურქეთის, საქართველოს რეგიონებისა და რუსეთის სახელმწიფო თუ კერძო კოლექციებში.

2024 წელს პირველად იმართება მიხეილ იაშვილის საიუბილეო რეტროსპექტული გამოფენა დი-მიტრი შევარდნაძის სახელობის ეროვნულ გალერეაში.

მაკა ბერუაშვილი ხელოვნებათმცოდნე hard to find; he would commemorate them by organizing exhibitions which celebrated revival of the past. It is sufficient to remember his reverence towards the most talented Temur Tskhovrebashvili! In general, he was motivated by a strange passion, as if called from within – "you donate and it will return..." This is why he never spared himself. He was always caring, every minute (not just "in theory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of course, he did worry about the fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scaled, narrow, restricted but as one seen through his own extremely wide vision. If it were possible, he would probably have spread his exhibition across the whole world and invited the whole planet to this extraordinary spectacle! In fact he has essentially ome very close to such an attitude towards art: as a great spiritual phenomenon to be shared with common people. Strange and exciting illustrations of this are not just the numerous exhibitions which he organized abroad, but also the so-called "Extraordinary Exhibitions" that he arranged throughout Georgia, in highlands and lowlands, as if uniting the whole country through them. These were the exhibitions which brought great joy to people in both cities

and villages; and through creativity added a different kind of interest and cheer to their monotonous lives. They were his tool to combat the division between routine and culture. I will never forget his participation in those extraordinary "yard-art" and "street-art" festivals of painting organized in Tbilisi yards and streets, in parallel with officially held "Tbilisoba and which were so radically different! Here the extremely creative spirit of the old city was brought back to life; there, paintings covered the walls of the houses (some

on big canvases and with distinctive texts as well); here, humorous in a "Lubok" way, stretched figures "sneaked in" from ancient Georgia; "absurd and Neo-Dadaistic", or "Neo-Berikoba", type happenings; the sound of old barrel-organs; sometimes scabrous sonreativity added a different kind of interest and cheer to their monotonous lives. They were his tool to combat the division between routine and culture. I will never forget his participation in those extraordinary "yard-art" and "street-art" festivals of reativity added a different kind of interest and cheer to their monotonous lives. They were his tool to combat the division between routine and culture. I will never forget his participation in those extraordinary "yard-art" and "street-art" festivals of

Maka Bejuashvili Art historian

 $\mathbf{4}$

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

 $\overline{}$

ᲥᲔᲗᲔᲕᲐᲜ ᲐᲮᲝᲑᲐᲫᲔ

სოციალურ მეცნიერებათა დოქტორი, ხელოვნებათმცოდნე. 2024

მიშა იაშვილი - მხატვარი და უერთგულესი მეგობარი... ადამიანი ექსპერიმენტატორი - შემოქმედებაშიც და რეალურ ცხოვრებაშიც. მას იზიდავდა ყველაფერი იდუმალი და აკრძალული; იგი მუდმივად ძიებაში მყოფია და სწორედ ამიტომ, ექსპერიმენტებით სავსეა მისი შემოქმედებაც. თავისი იდეის განხორციელებისათვის, არც საკუთარ ჯანმრთელობას უფრთხილდებოდა. ვგულისხმობ, ქართველი მხატვრების ნამუშევრებით დაკომპლექტებულ "მოძრავი გამოფენების" ციკლს საქართველოს რეგიონების მუზეუმებში...

მიშა იაშვილის შემოქმედებას ინოვაციების ძიება განაპირობებდა, ხოლო ხასიათში არსებული სპონტანურობა ჩანს მიშას ნახატებშიც. თუ კარგად დააკვირთებით მისი მხატვრობის განვითარების გზას, დაინახავთ, რომ ნამუშევრებში იყენებს მრავალფეროვან სტილს და მედიასაშუალებებს (ის ხომ თბილისის სამხატვრო აკადენიის სახვითი ფაკულტეტზე კინო-ტელე მიმართულებით სწავლობდა), ამიტომ გაოცებენ ისინი თამამი და ორიგინალური გადაწყვეტილებებით, წარმოსახვისა და ფანტაზიის უნარით. მიშა იაშვილის ყველა ნახატს თავისი ისტორია გააჩნია, რომელიც საიტერესოს და უნიკალურს ხდის თითოეულ მათგანს. მიხეილ იაშვილი ჩვენი, 1980-იანი წლების თაობის ერთ-ერთი თვალსაჩინო წარმომადგენელია. სამყაროს აღქმისათვის მისი ექსპერიმენტული ძიებები, ახალი მასალის, ტექნიკის და იდეების გამოყენებით, ხშირად, სულაც არ შეესაბამებოდა ტრადიციულ ესთეტიკურ ნორმებს, არამედ ეს მისი განაცხადია: აჩვენოს - საკუთარი ინდივიდუალური შეხედულებები, განცდა-ემოციები მის გარშემო არსებულ სამყაროზე და მთავარი: შემოქმედების ის პოტენციალი, რომელიც მასში თანდაყოლილია, ისე როგორც თითოეულ შემოქმედში სხვადასხვა ხარისხით.

hard to find; he would commemorate them by organizing exhibitions which celebrated revival of the past. It is sufficient to remember his reverence towards the most talented Temur Tskhovrebashvili! In general, he was motivated by a strange passion, as if called from within — "you donate and it will return..." This is why he never spared himself. He was always caring, every minute (not just "in theory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of course, he did worry about the fate of his country — a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

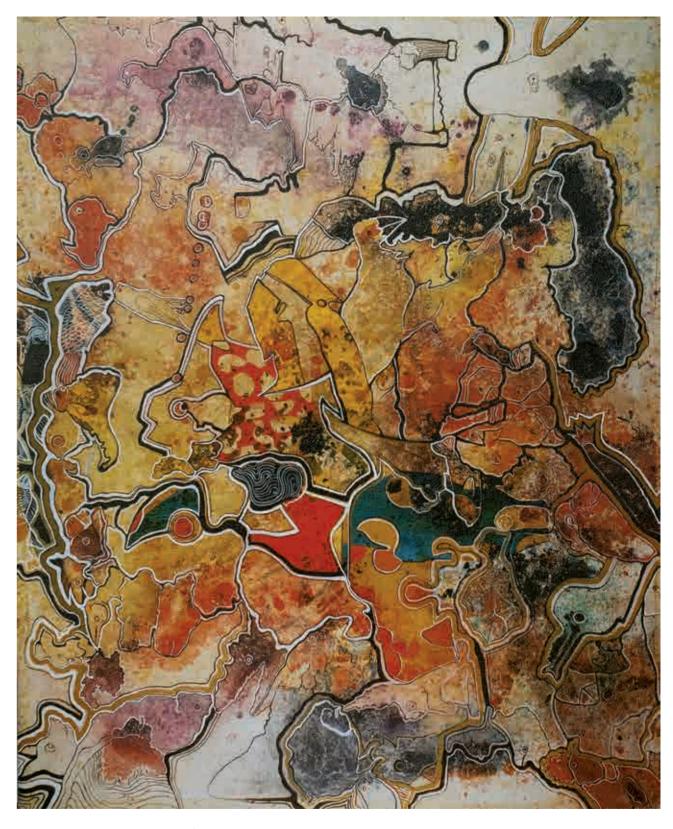
He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scaled, narrow, restricted but as one seen through his own extremely wide vision. If it were possible, he would probably have spread his exhibition across the whole world and invited the whole planet to this extraordinary spectacle! In fact he has essentially ome very close to such an attitude towards art: as a great spiritual phenomenon to be shared with common people. Strange and exciting illustrations of this are not just the numerous exhibitions which he organized abroad, but also the so-called "Extraordinary Exhibitions" that he arranged throughout Georgia, in highlands and lowlands, as if uniting the whole country through them. These were the exhibitions which brought great joy to people in both cities

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ᲜᲝᲓᲐᲠ ᲑᲐᲓᲣᲠᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

მიშა იაშვილს

იყო?! რა იყო?! სანამ ვარ, არის!

რა უნდა გავიხსენო?!

ის მიხსნის მაინც!

იქით, ჰა, აქეთ, შორია განა?!

სივრცულად, არ რთულად, მარტივად მაინც....

თოვდა რუსთაველზე, ვმღეროდით, ახალი წლის მოსვლას ვეშურებოდით, წინ ხვალის მირაჟები ონავრობდნენ. რა უდარდელნი ვიყავით, რა კარგი იყო და რა შორი დღევანდელობა... ახლა, რომელიც გუშინ გახდება, იმ, იმას, იმ დროს მიემტება...

ასე მგონია, სადმე შევხვდებით, დავიბერტყავთ დაღლილ ფრთებს, დავჯდებით და მარადისობას დავცინებთ შენებურად...

შეხვედრამდე!

ნუ დამემდურები, მიშო,

შენი ნოდარ ბადურაშვიალი

hard to find; he would comme

ute (not just "in theory",

ren... And, of course

He would always say -

e never saw as small-scaled,

narrow, restricted buiting illustrations of this are not just the numerous exhibitions which he organized abroad, but also the so-called "Extraordinary Exhibitions" that he arranged

ute (not just "in theory",

ren... And, of course

He would always say -

e never saw as small-scaled,

ქალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

გია ბერიშვილი

ონის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის წამყვანი მეცნიერ-თანამშრომელი

განუმეორებელი მიშა იაშვილი

მიშა იაშვილი არის 80-იანელთა თაობის ერთ-ერთი ყველაზე საინტრესო და თვალსაჩინო წარმომადგენელი. რაც მიშას ნამუშევარი პირველად მხატვარ მაია წერეთლის პირად კოლექციაში ვნახე, მას შემდეგ დიდი სურვილი გამიჩნდა პირადად შევხვედროდი და გამეცნო იგი.

2009 წლის 15 აგვისტოს ამბროლაურის სახვითი ხელოვნების მუზეუმში მიშას ინიციატივითა და უშუალო მონაწილეობით გაიხსნა ექსპოზიცია - "არაჩვეულებრივი გამოფენა რაჭაში," სადაც წარმოდგენილი იყო 80-იანელ გამოჩენილ ქართველ მხატვართა სახვითი ხელოვნების მნიშვნელოვანი ნიმუშები. ძალიან დიდი შთაბეჭდილება დატოვა ჩემზე გამოფენამ და მიშა იაშვილმა, როგორც საუცხო ხელოვანმა და ჩინებულმა ორგანიზატორმა. ეს ჩვენი პირველი შეხვედრა იყო.

2009 წლის 30 სექტემბერს მიშა იაშვილი მეგობარ მხატვრებთან ერთად გვესტუმრა ონში. იგი გაეცნო იმ მდიდარ კულტურულ მემკვიდრეობას, რაც ჩვენს მუზეუმშია დაუნჯებული, როგორც უნიკალური არტეფაქტები, ასევე სახვითი ხელოვნების ბრწინვალე ნიმუშები. "ბევრი მუზეუმი მაქვს ნანახი საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ, მაგრამ ონის მუზეუმმა განსაკუთრებული და წარუშლელი შთაბეჭდილება დატოვა ჩემზეო". დავსახეთ ერთობლივი თანამშრომლობის სამომავლო გეგმები. ამ დღეს მანვე მოინახულა უჩა ჯაფარიძის სახელობის ონის სამხატვრო სკოლა, მხატვრის სახლი, მეწვია სახლში და საჩუქრად გადმომცა თავისი ბრწყინვალე ნამუშევარი წარწერით: - "ბატონ გიას ძმური სიყვარულით". ასევე მისახსოვრა თავის მიერ შექმნილი პაოლო იაშვილის საფოსტო მარკა და კონვერტი. ასე დაიწყო ჩვენი მეგობრობა.

მიშა იაშვილს ჰქონდა გადმოცემა უფროსებისგან, რომ მისი წინაპრები არგვეთში რაჭიდან იყვნენ გადმოსული, ამიტომ მას სურდა რაღაც მნიშვნელოვანი გაეკეთებინა ჩვენი კუთხისთვის. ერთხელ მიშამ თელავის ქეთევან იაშვილის სახელობის სამხატვრო გალერეაში ჩაწერილ სატელევიზიო გადაცემაში აღნიშნა "ჩემი გვარის ფუძე რაჭიდან არის და მე იქ რაჭის მუზეუმში გავიცანი გია ბერიშვილი და დავით ჯაფარიძე…" დიდი სითბოთი და სიყვარულით მოგვიხსენია.

თბილისშიდაც შევხვდი ბატონ მიშას მისი მეგობრის მხატვარ გია ქემოკლიძის სახელოსნოში, შედგა თბილი შეხვედრა და საუბარი, გამაცნო მხატვარი მიშა გოგრიჭიანი და სახელდახელო სუფრაც გამართა გია ქემოკლიძესთან ერთად.

ხშირად გვქონდა სატელეფონო საუბრები, ბევრი რამ საინტერესო და მნიშვნელოვანი ჩავიწერე მისგან მხატ-ვრებზე, მათ შორის უჩა ჯაფარიძეზე, რომელიც ერთ-ერთი პედაგოგი იყო მისი - 1981-1983 წლებში სწავლობდა უჩა ჯაფარიძის ფერწერის შემოქმედებით სახელოსნოში. გვქონდა დიდი გეგმები რაჭაზე, მუზეუმზე, პლენერზე, გამოფენებზე, რასაც იგი წლების მანძილზე მთელი საქართველოს მასშტაბით ახორციელებდა. სამწუხაროდ, ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო ეს ყველაფერი აუხდენელი დარჩა. ბოლოს მობილურით მელაპარაკა და მადლობა მითხრა: - შენმა ძმაკაცმა ჩაგელამ (გოგი ჩაგელიშვილი) ჩემი ოპერაციისთვის აუქციონს ნამუშევარი შემოსწირაო. მთელი მისი სამეგობრო ფეხზე იდგა, მაგრამ ოპერაცია დაგვიანდა და ასე გამოგვაკლდა საქართველოს და თითეულ ჩვენთაგანს დაუშრეტელი ენერგიის კაცი...

მიშა თავისი საქმიანობით საქართველოს კუთხეების, ქალაქების, დაბა-სოფლების გამაერთიანებელი იყო "არაჩვეუელებრივი გამოფენებით." ამ გამოფენებს მართლაც არაჩვეულებრივი მისია და ხიბლი ჰქონდა. მიშამ საერთო დიდი საქმისთვის გააერთიანა ქართველი მხატვრები. გამოფენების შემდეგ მხატვრები ნამუშევრებს ტოვებდნენ ადგილზე, ამდიდრებდნენ მუზეუმების სახვითი ხელოვნების კოლექციებს. მხატვრებს, თავის მეგობრებს ასწავლიდა და აჩვევდა სიკეთის კეთებას, თვითონ ხომ უშურველად გასცემდა თავის ნახატებს...

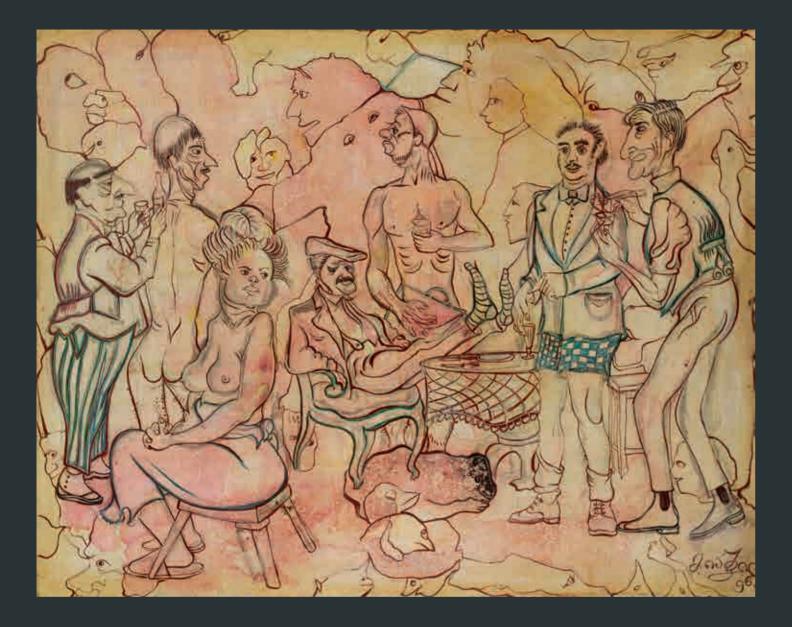
მიშა, გარდა დიდი და განუმეორებელი შემოქმედისა, იყო ეტალონი კაცი, აღზრდილი ტრადიციული ღირებულებით, კულტურითა და სტუმართმოყვრაეობით გამორჩეულ ოჯახში, წარსულის რუდუნებით მომფერებელი, სიახლეების დამნერგავი, ახალი წამოწყების ინიციატორი და ნოვატორი, იგი ყოველთვის უსწრებდა დროს....

მიშა იყო ძლიერ პოზიტიური, ტიტანური ენერგიისა და საოცარი მუხტის მატარებელი, მუდამ ზამბარასავით მომართული, იაშვილების ჯიშისა და გენის, სისხლისა და ხორცის პატრიოტი და მებრძოლი სულის, დახვე-წილი და ერუდირებული, ჭეშმარიტი რაინდი, კეთილშობილი გვარის ღირსეული წარმომადგენელი.

მიშას მხატვრობა და მისი ღვაწლი ქართულ სახვით ხელოვნებაში საუკუნეებს გადასწვდება!

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ქალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

hard to find; he would commemorate them by organizing exhibitions which celebrated revival of the past. It is sufficient to remember his reverence towards the most talented Temur Tskhovrebashvili! In general, he was motivated by a strange passion, as if called from within – "you donate and it will return..." This is why he never spared himself. He was always caring, every minute (not just "in theory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of course, he did worry about the fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scaled, narrow, restricted but as one seen through his own extremely wide vision. If it were possible, he would probably have spread his exhibition across the whole world and invited the whole planet to this extraordinary spectacle! In fact he has essentially ome very close to such an attitude towards art: as a great spiritual phenomenon to be shared whard to find; he would commemorate them by organizing exhibitions which celebrated revival of the past. It is sufficient to remember his reverence towards the most talented Temur Tskhovrebashvili! In general, he was motivated by a strange passion, as if called from within – "you donate and it will return..." This is why he never spared himself. He was always caring, every minute (not just "in theory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of course, he did worry about the fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scaled, narrow, restricted but as one seen through his own extremely wide vision. If it were possible, he would probably have spread his exhibition across the whole world and invited the whole planet to this extraordinary spectacle! In fact he has essentially ome very close to such an attitude towards art: as a great spiritual phenomenon to be shared whard to find; he would commemorate them by organizing exhibitions which celebrated revival of the past. It is sufficient to remember his reverence towards the most talented Temur Tskhovrebashvili! In general, he was motivated by a strange passion, as if called from within – "you donate and it will return..." This is why he never spared himself. He was always caring, every minute (not just "in theory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of course, he did worry about the fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scaled, narrow, restricted but as one seen through his own extremely wide vision. If it were possible, he would probably have spread his exhibition across the whole world and invited the whole planet to this extraordinary spectacle! In fact he has essentially ome very close to such an attitude towards art: as a great spiritual phenomenon to be shared whard to find; he would commemorate them by organizing exhibitions which celebrated revival of the past. It is sufficient to remember his reverence towards the most talented Temur Tskhovrebashvili! In general, he was motivated by a strange passion, as if called from within – "you donate and it will return..." This is why he never spared himself. He was always caring, every minute (not just "in theory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of course, he did worry about the fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scaled, narrow, restricted but as one seen through his own extremely wide vision. If it were possible, he would probably have spread his exhibition across the whole world and invited the whole planet to this extraordinary spectacle! In fact he has essentially ome very close to such an attitude towards art: as a great spiritual phenomenon to be shared w

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986 ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ᲒᲘᲐ ᲒᲣᲒᲣᲨᲕᲘᲚᲘ

80-იანელთა თაობის გამორჩეული მხატვარი!

მრავალმხრივი და მართალი!

ექსპერიმენტატორი და გულწრფელი!

რთული და შეუპოვარი!

პროფესიონალი!

"კნიაზობა" უხდებოდა მიშას და მოსდგამდა კიდეც!

ახლა რომ ვფიქრობ, პირველობა მისი სტიქია იყო.

მან ხომ პირველმა დაუდგა "ძეგლი" აბანოუბანში ჩვენი თაობის მხატვრებს!

დარჩა მისი ხელოვნება, საოცარი სიმსუბუქით, გემოვნებით, მხოლოდ მიშასეული სიღრმეებით...

ძნელია უშენობა, მეგობარო...

მადლობა, მიშა!

hard to find; he would comme

ute (not just "in theory",

ren... And, of course

He would always say -

e never saw as small-scaled,

narrow, restricted buiting illustrations of this are not just the numerous exhibitions which he organized abroad, but also the so-called "Extraordinary Exhibitions" that he arranged

ute (not just "in theory",

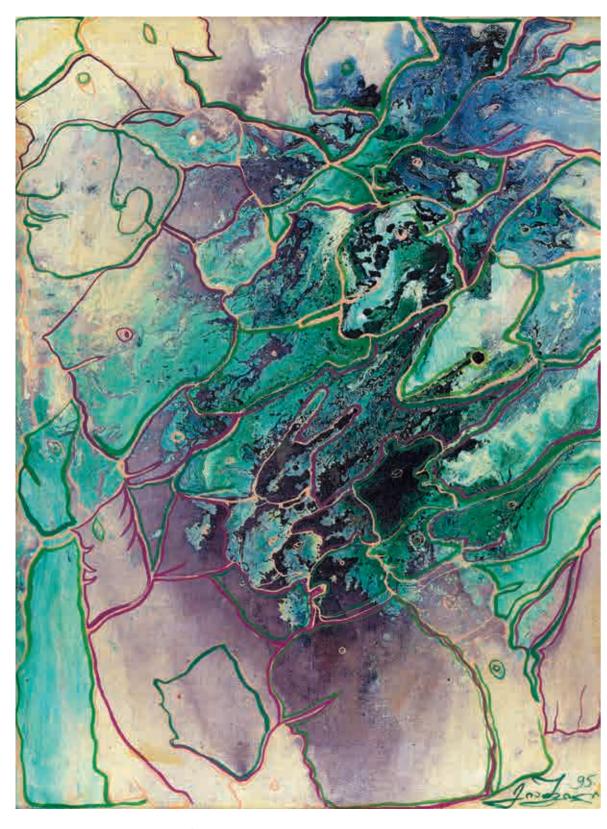
ren... And, of course

He would always say -

e never saw as small-scaled,

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ქალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ᲝᲗᲐᲠ <u>Ვ</u>ᲔᲤᲮᲕᲐᲫᲔ

პირველი, რაც მიშასგან მოდიოდა, ეს იყო რაინდული სული. ეს იგრძნობოდა ყველა მის მოქმედებაში, მეგობრებთან, ახლობლებთან და, რა თქმა უნდა, უზომოდ იყო შეყვარებული თავის პროფესიაზე!

narrow, restricted buiting illustrations of this are not just the numerous exhibitions which he organized abroad, but also the so-called "Extraordinary Exhibitions" that he arranged

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ᲚᲐᲓᲝ ᲗᲔᲕᲓᲝᲠᲐᲫᲔ

ჩემი და მიშა იაშვილის ურთიერთობა აბანოთუბნიდან დაიწყო, სადაც შაბათ-კვირას ახალგაზრდა მხატ-ვართა ნამუშევრების გამოფენა-გაყიდვა იმართებოდა. ეს გამოფენა მალე თბილისელთათვის, და არა მარტო თბილისელთათვის, ღირებულ და პოპულარულ ადგილად იქცა. გამოფენის ორგანიზატორი და სულისჩამ-დგმელი მიშა იყო. სამწუხაროდ, გამოფენა ჯერ კიდევ საბჭოთა რეჟიმის დასრულებამდე გაუქმდა, რასაც მიშა ძალიან განიცდიდა. ბევრი იბრძოლა, მაგრამ მისი ჩატარების უფლება ვერ დაიბრუნა.

ბოლო წლებში უკვე მეგობრები გავხდით. შესანიშნავ მხატვარს, თავადური იერის და მანერების მქონეს, თავდადებული მეგობრობა შეეძლო. ყველა მხატვარს მოიკითხავდა, ხარობდა მათი წარმატებით, ურთიერთპატივისცემისა და სიყვარულის ხიდი იყო.

ოდესაღაც, ჩემსა და ერთ მხატვარს შორის ურთიერთობა დაიძაბა. მიშამ გაიგო ამ კონფლიქტის და ჩემი წყენის მიზეზიც. რამდენიმე დღის შემდეგ ეს მხატვარი შემთხვევით შემხვდა ქუჩაში, გადამეხვია, განსაკუთ-რებული სითბო და პატივისცემა გამოხატა ჩემს მიმართ... მე საჩხუბრად ვიყავი მომართული, მაგრამ დავშორდით, როგორც მეგობრები. ფიქრის შემდეგ მივხვდი, რომ ეს მიშას ჩვეული ხელწერის შედეგი იყო: ნეგატიურად არავის განაწყობდა სხვის მიმართ და იმ მხატვარსაც ამბავს მიუტანდა, ლადო დიდი პატივისცემითაა შენდამი განწყობილი და ძლიერ გაფასებსო.

როდესაც ქვეყანაში ცხოვრება გაუსაძლისი გახდა, მიშა მაინც შემართებით იყო, მიუხედავად გაუარესებული ჯანმრთელობისა. არაფერს იმჩნევდა. საქართველოს თითქმის ყველა კუთხეში, მთასა თუ ბარში, აწყობდა მოძრავ გამოფენებს, ეხმარებოდა და იმედით მუხტავდა დიდსა თუ პატარას, ჩაჰქონდა საჩუქრები და სამხატვრო მასალები. თელავში, სადაც მეც ვახლდი, იქაურ მაცხოვრებელთა დახვედრის სითბო და მიშას მოწყობილი ზეიმი არასოდეს დამავიწყდება.

ბოლოს განსაკუთრებით გაურთულდა ავადმყოფობა.

მხატვრებმა მის დასახმარებლად ნამუშევრების აუქციონი მოაწყვეს.

იმ წლებში სოფელში ვატარებდი დიდ დროს და სწორედ მაშინ დამირეკა რეანიმაციიდან (რეანიმაციის გა-გონებისას უმალ გული გამისკდა). რისი თქმაც მოვახერხე - მიშა, ცუდზე არ იფიქრო, გამაგრდი-მეთქი. მიპასუხა - არა! რა ცუდი? სამოცდახუთი ნახატი გაიყიდაო, ისე ვუყვარვარ მხატვრებს, რა მომკლავსო?

რაინდული სულის მატარებელი იყო მიშა იაშვილი, ქართველი - სულით ხორცამდე, შესანიშნავი მხატვარი, რომელმაც დაგვიტოვა უკვდავი შემოქმედება.

hard to find; he would commemorate them by organizing exhibitions which celebrated revival of the past. It is sufficient to remember his reverence towards the most talented Temur Tskhovrebashvili! In general, he was motivated by a strange passion, as if called from within — "you donate and it will return..." This is why he never spared himself. He was always caring, every minute (not just "in theory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of cd.

He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scaled, narrow, restrhe fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scaled, narr theory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of course, he did worry about the fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scaled, narrow, restheory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of course, he did worry about the fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

XᲔᲛᲐᲚ ᲙᲣᲮᲐᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

მხატვარი, სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი

ჩვენი თაობა ბორკილებს შეჩვეული თაობაა, მაგრამ შენი დაუდგრომელი სული, ჩარჩოდან ამოხეტებული, ჩვენს სულებსაც აჯანყებდა.

ნუთუ სიკვდილი ჩვენზე ძლიერია?! შენ ხომ მუდამ ქედმოუხრელი, გამწევი ძალა იყავი. ჩვენ კი მოგყვებოდით და შენს ნაკვალევში დაგუბებულ წმინდა წყალს ვსვამდით.

შენ დიდი გვარის ღირსეულ წარმომადგენელს, ხელოვნებით ზეშთაგონებულს, ერთი წუთიც კი არ გიცხოვრია მხატვრობის გარეშე. შენი შემოქმედება საოცრად გგავდა შენ, ესოდენ ნიჭიერსა და ამაღლებულს.

შენი მოულოდნელი წასვლით ჩემი ცხოვრების მნიშვნელოვანი ფურცელი დაიხურა, სიყრმის მეგობარო.

შენამდეც ბევრმა გვატკინა გული. შენ ხომ საოცარი სიყვარული იცოდი. რა დამავიწყებს, როცა ჩვენი მეგობრის, უდროოდ წასული თამაზ კაკაბაძის (კაკაჩას) ყოველ დაბადების დღეზე მირეკავდი და მახსენებდი - "დღეს თამაზის დაბადების დღეა და სანთელი დაანთეო".

შენ შენს სამშობლოს და შენს ხალხს ჰგავდი. მახსოვს, 90-იან წლებში, შენი ინიციატივით ახალგაზრდა მხატვრები რომ შეგვკრიბე და სტიქიით დაზარალებულ სამეგრელოს ერთ-ერთ რაიონში, ხობში, ადამიანების დასახმარებლად წაგვიყვანე და ჩვენი გაყიდული სურათების საფასურით ნუგეში რომ ვეცით მათ.

დღესაც ჟრუანტელი მივლის, როცა ვიხსენებ ერთი წყალწაღებული ოჯახის (პირდაპირი და არაპირდაპირი მნიშვნელობით) თავკაცის საქციელს, როცა მან წყალდიდობისგან გავერანებულ ეზოში, სადაც საოჯახო ნივთები წყალში ცურავდა, ამ ქაოსში სასწაულებრივად მოძებნა ერთი გადარჩენილი ქვევრი, თავი მოხადა და იქვე დაყრილი ქილებით ჩვენი და ჩვენი ქვეყნის სადღეგრძელო შესვა.

შენც ასეთი მედგარი და გაუტეხელი იყავი, ჩემო მიშა, რამდენი დიდებული საქმის თაოსანი და წინამძღოლი. შენს მიერ დაარსებულ ახალგაზრდა მხატვართა კლუბის საქმიანობა ისეთი სახელმოხვეჭილი გახდა, რომ იმხანად საქართველოში ჩამოსული ინგლისის პრემიერ-მინისტრი, მარგარეტ ტეტჩერიც კი განაცვიფრა აბანოთუბანში ჩვენი კლუბის შენობაში მოწყობილმა გამოფენამ.

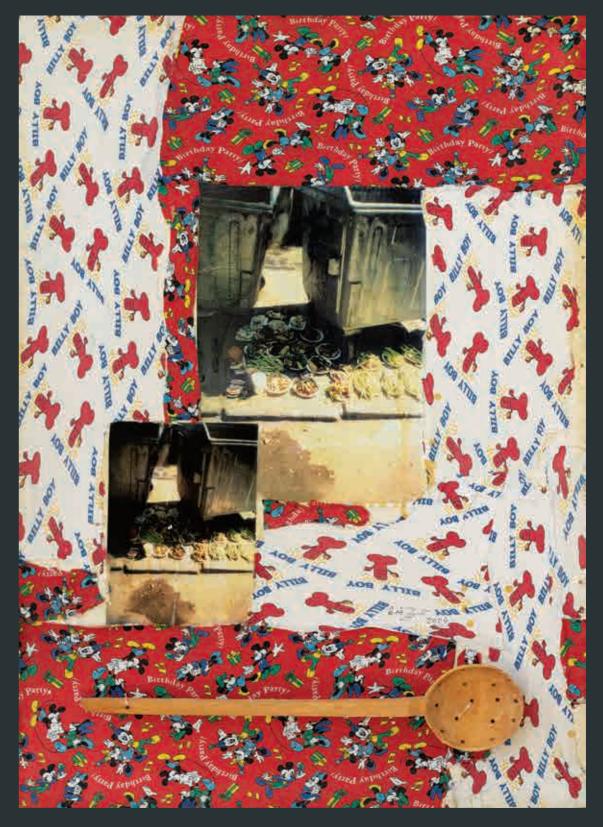
მშვიდად განისვენოს შენმა წმინდა სულმა, ძმაო, შენს მიერ კეთილად ნაკეთებ საქმეს კი მუდამ გაეჩირაღდნებინოს შენი სამუდამო სამყოფელი.

hard to find; he would commemorate them by organizing exhibitions which celebrated revival of the past. It is sufficient to remember his reverence towards the most talented Temur Tskhovrebashvili! In general, he was motivated by a strange passion, as if called from within — "you donate and it will return..." This is why he never spared himself. He was always caring, every minute (not just "in theory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of cd.

He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scaled, narrow, restrhe fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

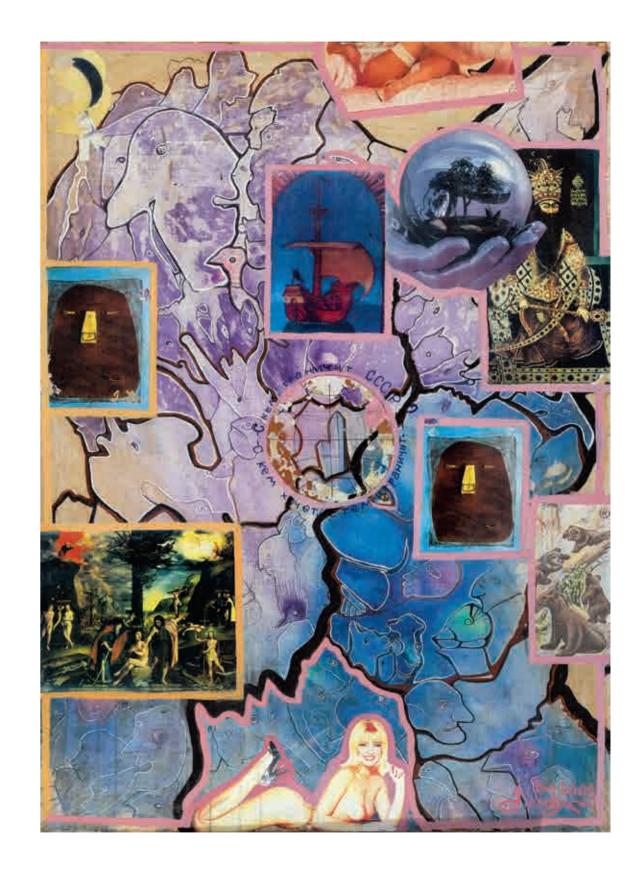
He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scaled, narr theory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of course, he did worry about the fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scaled, narrow, restheory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of course, he did worry about the fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

ქალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ლევან ლაღიძე მხატვარი

რა კუთხით, რა რაკურსით, ან რა მიზეზითაც არ უნდა იფიქრო ქათული ხელოვნების 80-იან წლებზე, ერთი ფიგურა, რომლის გარეშეც იმ საინტერესო პროცესებს დრულფასოვნად ვერ აღწერ, არის მიშა იაშვილი.

მადლობელი ვარ, რომ დიდსულოვნად, უშურველად, იაშვილურად მეც გამანდო თავისი ფაქიზი ნაფიქრალები და უფლება მომცა, შევხებოდი იმ დახვეწილ, მდიდარი სიმშვიდით და ჩუმი რუდუნებით გაჟღენთილ სამყაროს, დაკარგული ზღაპარივით რომ იმალება მის ნახატბში.

და მგონი ვხვდები, რის გამო იყო მისი გაუნლებელი, ხმაურიანი, ფათერაკით სავსე, ხილულ და უხილავ ქარის წისქვილებთან შეურიგებელი ომი! რატომ უჯანყდებოდა გარემოს და პირველ რიგში საკუთარ თავს ამ გარემოში. ამ გაუნელებელი ხმაურით აღიზიანებდა და მუდმივ დუელში იწვევდა მომხმარებლურ, დაწვრილმანებულ, ყველა ოცნების წამლეკავ სამყაროს. თითქოს ყურადღების გადატანას ცდილობდა იმ მშვენიერი, დაუცველი ბაღიდან, მემკვიდრეობად რომ ერგო მოსავლელად და შთამომავლობისთვის შესანახად.

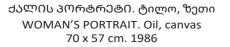
hard to find; he would commemorate them by organizing exhibitions which celebrated revival of the past. It is sufficient to remember his reverence towards the most talented Temur Tskhovrebashvili! In general, he was motivated by a strange passion, as if called from within — "you donate and it will return..." This is why he never spared himself. He was always caring, every minute (not just "in theory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of cd.

He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scaled, narrow, restrhe fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

ქალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

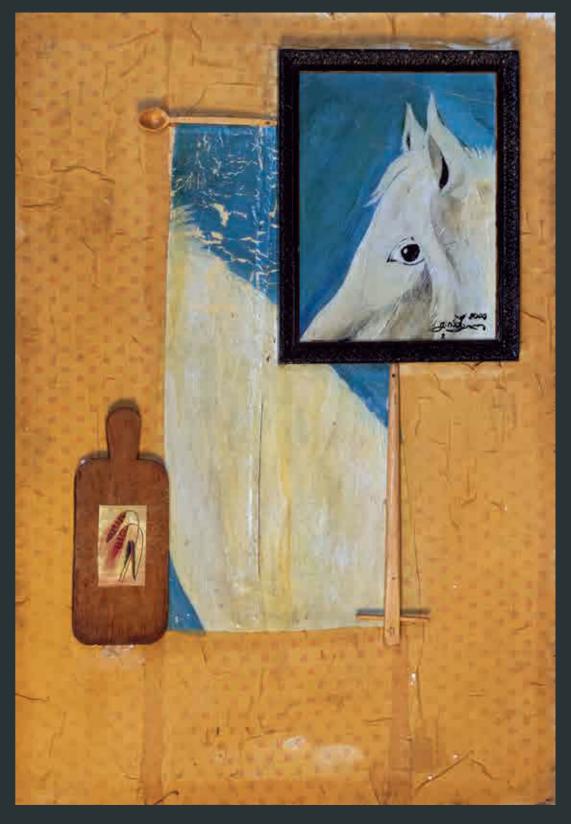

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲛᲝᲜᲐᲕᲐᲠᲓᲘᲡᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

მხატვარი მოგზაური დროსა და სივრცეში, ტრადიციასა და გენეოლოგიაში. ფერის და ფორმის ოსტატი, დაუვიწყარი შემოქმედი და მეგობარი.

narrow, restricted buiting illustrations of this are not just the numerous exhibitions which he organized abroad, but also the so-called "Extraordinary Exhibitions" that he arranged

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ᲚᲐᲓᲝ ᲢᲐᲢᲘᲨᲕᲘᲚᲘ ᲛᲮᲐტვარი

მეგობარობა საჩუქრად

მიშას მამა ნოდარ (კუკუნა) იაშვილი 16 წლის იყო, როცა კომუნისტებმა დააპატიმრეს და გააციმბირეს. მისი ბრალი გვარიშვილობა იყო. დედა - მარიკა -გადასახლებაში გაიცნო. ექიმი, უკრაინელი ქალბატონი.

მიშა ციმბირში დაიბადა ტასეევოში. უკიდეგანო, სევდიანი, დარდიანი ამბავია. მამის ვაჟკაცობა!

დედის სიფაქიზე!

მიშას ხასიათის ძირითადი ნიშნებია ის, რაც მისი მშვენიერი მხატვრობის საფუძველი გახდა.

ბევრი შემიძლია გავიხსენო, მაგრამ ერთი რამ, რაც ყველაზე მეტად მახსოვს, პირველი შეხვედრაა.

მაშინ პატარა ბიჭები ვიყავით. აკადემიაში საკურსო ნამუშევრები გამოფენის შემდეგ ხშირად კედლებზე რჩებოდა, ზოგს ავიწყდებოდა, ზოგს აღარ აინტერესებდა (არადა მათი გამოყენება მრავალჯერ შეიძლება). ორი კვირა ვუდარაჯე - იქნებ არავინ წაეღოს-მეთქი. ორი კვირის შემდეგ ჩამოვხსენი, ჩემად დავიგულე, შევკარი და მიმაქვს - "ქურდი ვარ".

"სად მიგაქვს, ძმაო, ჩემი ტილოები? - თავზე დამადგა ახოვანი კეთილშობილი ბიჭი უწყინარი ღიმილით... ბოდიში მოვუხადე.

- მე მეგონა, არავინ წაიღებდა, წავილუღლუღე... ისევ ღიმილი. პაუზა.
- კარგი, გჩუქნიო!

ასე მაჩუქა მიშამ მეგობრობა. ტილოები, რა თქმა უნდა, დავიბრუნე, მეგობარი კი მთელი სიცოცხლე დამრჩა.

მიშა - უშურველი, კეთილშობილი, გულღია, დიდი მეგობარი.

hard to find; he would commemorate them by organizing exhibitions which celebrated revival of the past. It is sufficient to remember his reverence towards the most talented Temur Tskhovrebashvili! In general, he was motivated by a strange passion, as if called from within – "you dobut fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... we hav

row, restrhe fate of his country – a

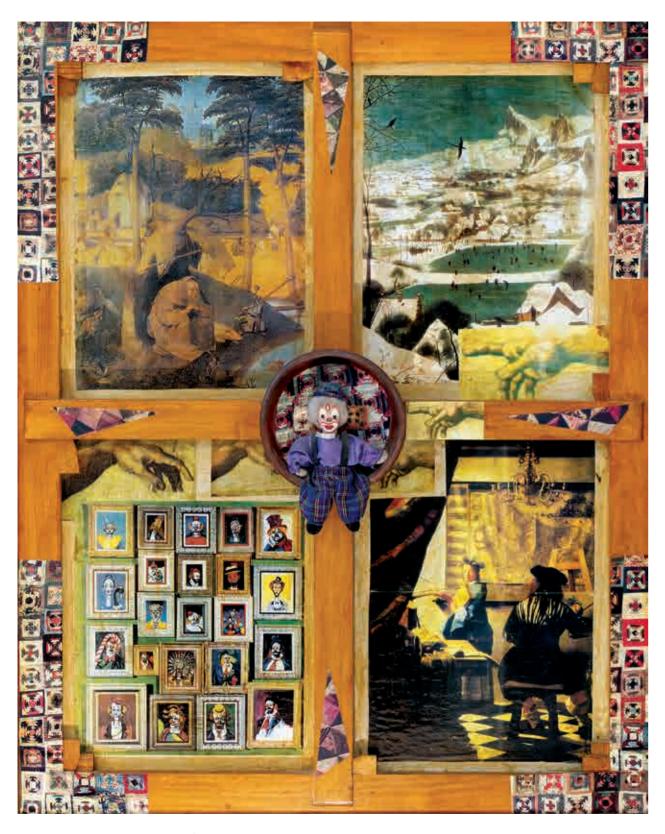
hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scalurse, he did worry about the fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

He would always say - wrrow, restheory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of course, he did worry about the fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

ქალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ᲛᲐᲛᲣᲙᲐ ᲪᲔᲪᲮᲚᲐᲫᲔ

მხატვარი, 2024 წლის 15 მაისი

მიშა იაშვილი და მისი თაობა... პირველად მიშა გავიცანი 1978 წელს სამხატვრო აკადემიში. ეს იყო ულამაზესი კაცი რო-გორც ფიზიკურად, ისე სულიერად.

გენიალური მხატვარი. მასთან და მის მეგობრებთან - თამაზ კაკაბაძესთან, ზაზა ჯორბენაძესთან, ჯემალ კუხალაშვილთან და სხვა მხატვრებთან მქონდა მეგობრობა, მხატვრობაც და კაცობაც მათგან ვისწავლე. სულ მენატრება ის პერიოდი. მოგვიანებით გელა ზაუტაშვილთან იყო ხშირად. მეც ვხვდებოდი ჩემს უფროს ძმებს, ვსაუბრობდით ხელოვნებაზე.

ძნელია რამდენიმე სიტყვთ გადმოსცე მიშა იაშვილის შესახებ, მის მხატვრობაზე, მის ადამიანობაზე. მას ხშირად დაჰქონდა ჩემი და სხვა მხატვრების ნამუშევრები საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებში ე.წ. "არაჩვეულებრივი გამოფენების" მოსაწყობად. ასე აცნობდა ქართულ საზოგადოებას 80-ანელთა ხელოვნებას.

ჩემთვის მიშასთან მეგობრობა იყო დიდი ბედნიერება. ბევრი სიკეთე მახსოვს მისგან. ასეთი ადამიანები ქმნიან საქართველოს და მის მომავალს!

დიდი პატივისცემით მიშასადმი და მისი ოჯახისადმი სიყვარულით

hard to find; he would commemorate them by organizing exhibitions which celebrated revival of the past. It is sufficient to remember his reverence towards the most talented Temur Tskhovrebashvili! In general, he was motivated by a strange passion, as if called from within — "you dobut fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... we hav

row, restrhe fate of his country – a

hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

He would always say - we have to do our business thoroughly, diligently; and his business, within his arena of action, he never saw as small-scalurse, he did worry about the fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

He would always say - wrrow, restheory", but fully, with real support), towards his friends, artists, people in general, homeless children... And, of course, he did worry about the fate of his country – a hard, tragic past with an unenviable present, but he never complained.

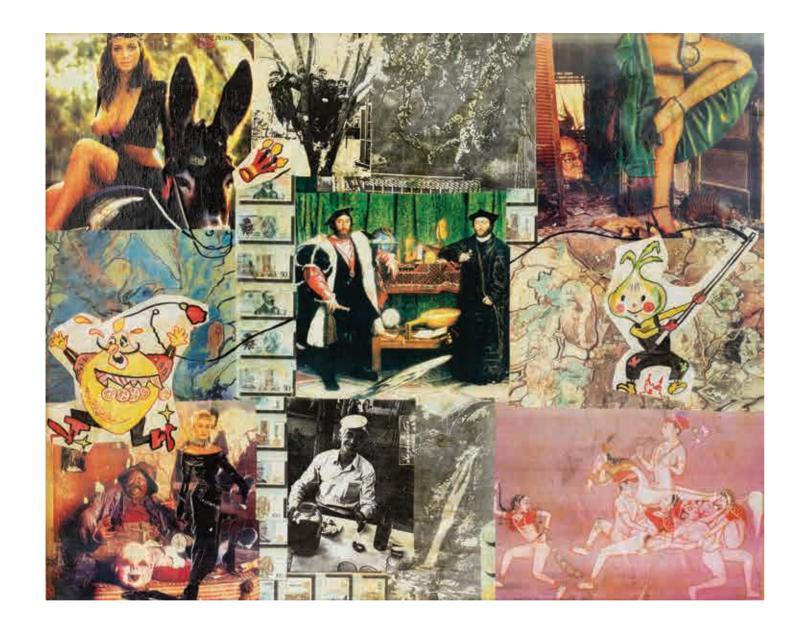
ქალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ქალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986 ძალის პორტრეტი. ტილო, ზეთი WOMAN'S PORTRAIT. Oil, canvas 70 x 57 cm. 1986

ᲞᲠᲝᲔᲥᲢᲘᲡ ᲮᲔᲚᲛᲫᲦᲕᲐᲜᲔᲚᲘ ᲓᲐ ᲙᲐᲢᲐᲚᲝᲒᲘᲡ ᲠᲔᲓᲐᲥᲢᲝᲠᲘ: ვანდა მუჯირი

ᲓᲘზᲐᲘᲜᲘ: გეგა პაქსაშვილი

ფოტო: გია ჩხატარაშვილი, სერგო ედიშერაშვილი, იური მეჩითოვი

თარგმანი: ალექსანდრე ბეინბრიჯი

მადლობა კერძო კოლექციონერებს მოწოდებული მასალისთვის

განსაკუთრებული მადლობა ცირა კალანდაძეს, დავით ბუაძეს, გია ჯოხთაბერიძეს, მანანა შევარდნაძეს, ბელა წიფურიას და მზია ჩიხრაძეს

PROJECT MANAGER
AND CATALOGUE EDITOR: Vanda Mujiri

DESIGN: Gega Paksashvili

PHOTO: Gia Chkhatarashvili, Sergo Edisherashvili, Yuri Mechitov

TRANSLATION: Alexander Bainbridge

We are grateful to private collectors for the provided material

Special Thanks to

Tsira Kalandadze, David Buadze, Gia Jokhtaberidze, Manana Shevardnadze, Bela Tsipuria and Mzia Chikhradze

თბილისი 2024 TBILISI

© All rights reserved

ISBN 978-9941-8-5857-4